

LONDON, 24. Vesti o posredovanju Amerike v ruhrskem vprašanju so neutemeljene. Washingtonska vlada se je odločila, da se ne bo vmešavala v te zadeve.

Nejasen položaj na vzhodu

CARIGRAD, 24. Glasovi o sklenitvi trsko-turškega miru so spet potihnili. Ismet paša je sicer izjavil generalu Harringtonu, da upa na dober uspeh pogajanj zavezniških, medtem ko se zadržuje v uradnih zavezniških krogih, da je lausanna pogodba pomenila maksimum koncesij Turčiji. Če bi se angorska narodna skupščina izrekla proti tej pogodbi, bodo zavezniški pozvani, da odstranijo svoje čete iz Carigrada in odplujejo s svojimi ladjami iz hurskih morj.

Svet komisarjev je izdelal načrt za poročilo o lausannskem mirovnem predlogu, ki bo odobreno v pondeljek v narodni skupščini. Poroča se tudi, da je angorska vlada dala Rusom v Carigradu na izbero, da se ali povrnejo v Rusijo ali uvrstijo v turško irnardo v vzhodni Traciji.

Demonstracije v New-Yorku proti francoski politiki

NEW-YORK, 24. 14.000 oseb se je zbralo včeraj na protestnem shodu proti tasedbi ruhrske kotline. 600 policijskih agentov je skrbelo za red.

Švedska kraljica pojde v Kapri

BADNE, 24. Švedska kraljica odpotuje danes v Kapri.

Pismo iz Jugoslavije

V Ljubljani, dne 22. februarja 1923.

† Dr. Ivan Tavčar

Danes popoldne smo spremili k zadnjemu počitku moža, čigar ime je gotovo poznala slednja slovenska koč; saj je bil brez dvoma ena najmarkantnejših slovenskih osebnosti zadnjih desetletij, mož, ki je dajal celi generaciji pečat izrazite individualnosti.

V ospredje je stopil dr. Ivan Tavčar v začetku osemdesetih let. Za nekaterimi jevinističnimi nemško-nacionalnimi vladami je tedaj nastopil zmerni Taaffejev kabinet, ki so ga podpirali nemški konservativci in Slovani. Vedno skromni Slovani seveda v tej koaliciji niso manjkali, kajti pričakovali so, da zaradi svoje malocštevilnosti na ta način vendarle pribore svoemu narodu nekaj pravic. Slovenska parlamentarna delegacija je osnovala zato na Dunaju enoten klub, ki se je priključil vladni večini doma sta pa zvrili obe stranki, namreč Mladoslavenci in Staroslavenci, takozvano «slogo». Toda Taaffe ni izpolnil slovenskih namel. Imel je polna usta in polne roke obljub, v dejanjih pa je bil več kot skromen in je odpravil Slovence le z neznatnimi drobtinami; zato je vzbujal ta brezplodni oportunizem tedanje slovenske oficijelne politike v domovini vedno večje nezadovoljstvo, ki ga je le še netila načelna nejasnost «slogstva». Staroslavništvo se je opiralo na krščanski svetovni nazor, dočim so bili Mladoslavenci že precej prepripani s svežimi liberalnimi idejami, ki so prihajale tedaj iz zapadne Evrope tudi že na našo zemljo. Temu odporu je dala duška najprej mladina in sicer na obeh straneh, na mladoslavski in na staroslavski.

V staroslavenskih vrstah je nastopil proti kompromisarskemu slogstvu dr. A. Mahnič, ki je oprl ves svoj pokret na dogmatično rimsko katoličanstvo, iz vrst mladoslavenskega naraščaja pa se je oglašil prvi dr. Ivan Tavčar, ki je osnoval (l. 1894.) s svojim prijateljem Iv. Hribarjem revijo «Slovani» in začel oznanjati neizprosnaradikalizem, v kulturnem pogledu se je pa naslonil na mladi liberalizem. Mahničev in Tavčarjev nastop je seveda že v nekaj letih pokopal številno «slogstvo» in proti koncu osemdesetih ter v začetku devetdesetih let sta se izoblikovali iz teh pokretov «Katoliška narodna stranka», ki je šla za Mahničem, ter «Narodna napredna stranka», ki je šla za dr. Tavčarjem. Prvi se je priključilo kmetiško ljudstvo, drugi pa meščanstvo.

Odsej je stalo Tavčarjevo ime v ospredju vsega slovenskega javnega življenja, saj je bil Tavčar posebej nosilec idej svoje stranke, da, še več, Tavčar je dajal svoji stranki vsvo njeno vsebino. Preobirno bi bilo zasledovati na tem omejenem mestu vse nadaljnje Tavčarjeve udeležitve v slovenskem političnem življenju, kajti v tem slučaju bi morali napisati pravzaprav celo zgodovino slovenskega političnega življenja zadnjih štiri deset let; dovolj je, če omenimo, da se bodo sledovi njegovih brazd poznali še dolgo, dolga desetletja. Sicer ni bila Tavčarjeva «Narodna napredna stranka» številno nikdar zastopnica našega kmetijskega naroda, kajti to mesto je morala hitro prepustiti «Kat. nar. stranki», odnosno poznejši SLS, toda kot zastopnica in voditeljica slovenskega meščanstva in slovenske inteligence je indirektno skoro prav do vojne vendarle vodila pretežno del slovenskega duševnega življenja, zlasti pa kulturnega ustvarjanja, in ko bo politična zapuščina dr. Tavčarjeve «Narodne napredne stranke» že davno predana zgodovinarju, bodo ostali še vedno sveži kulturni spomeniki, ki jih je ustvarila, ali pa vsaj soustvarjala.

In na tem torišču nam je tudi predvsem iskati neveljavih Tavčarjevih zaslug za slovenski narod. Če pregledujemo mi mlajši dr. Tavčarjevo življenje s politične strani, tedaj se že danes ne moremo strinjati z marsikaterim njegovim nastopom in dejanjem, čeprav se moramo spoštljivo klanjati njegovi močnatosti, njegovi naravnosti vzorni poštenosti in njegovemu iskrenemu rodoljublju. Toda če pregledujemo to njegovo viharno življenje s kulturne strani, tedaj moramo priznati, da je bil dr. Tavčar in bo za vse čase eden največjih sinov slovenskega naroda.

Ni je skoro važnejše slovenske kulturne institucije, kateri bi ne bil soustavitelj ali pa med njenimi najaktivnejšimi graditelji in podporniki. Starostoval je «Sokol» v najtežavnejših letih, bil cela desetletja med najaktivnejšimi voditelji «Slov. Matice», «Družbe sv. Cirila in Metoda» itd. Trajne so nadalje dr. Tavčarjeve zaslugе na polju gospodarske osamosvojitve slovenskega naroda, ki je glavni pogoj nacionalne osamosvojitve; saj ga vidimo med ustanovitelji in dolgoletnimi predsedniki prve slovenske banke, to je «Ljubljanske kreditne banke», kakor tudi med graditelji največje slovenske hranilnice, to je «Ljubljanske mestne hranilnice», da ne omenimo neštevilnih drugih gospodarskih zavodov, pri katerih je vodilno sodeloval.

In kaj naj rečemo končno o Emilu Lenu? Težko bi našli danes slovenskega človeka, ki bi ne poznal in ne ljubil Tavčarjevih novel. On je in ostane eden najtemperamentnejših zastopnikov slovenske romantike in romantičnega realizma, po svojem blestem, sočnem in izvrtnem jeziku ter slogu pa eden prvih klasičnih slovenskih pisateljev. Njegova dela bosta prebirala slovenski inteligent in slovenski kmet vedno s svežim užitkom.

In sedaj je ta moč mrtve. Ni ga bilo Ljubljana, ki bi ne poznal te krasne, zastavne in silne postave, kakor da bi se bila izvila goram iz bokov. Človek bi mislil, da bo doživel sto let, toda zavrta bolezen — črvenasi rak — je končno vendarle podglodala tudi korenine njegovega plodonosnega življenja. Več kot dve leti je bolehal in čeprav smo bili zadnje čase že povsem pripravljeni na njegovo smrt, je ta ložna vest globoko pretresla vsa Ljubljana in ves slovenski narod, tako da stoji še danes vse pod vtisom dr. Tavčarjeve smrti. Vsi listi brez razlike političnih strank so objavili obširne in simpatične nekrologe, vse mesto je v žalnih zastavah, danes mu je pa priredila Ljubljana (po Pašičevu) redni državni pogreb, kakršnega še ni imel za dr. J. E. Krekoma noben Slovenec. Spremile so ga k večnemu počitku vse politične stranke in vse kulturne organizacije, posmrtnice so mu pa govorili pesnik Oton Zupancič za slovenske kulturne delavce, dr. K. Triller za ljubljansko meščanstvo, kateremu je očetovsko županovo deset najbrpkejših let, za vladno pokrajinski namestnik Iv. Hribar, za sokolstvo dr. V. Murnik; na Visokem, kamor ga še nocoj prepeljejo in položi jutri dopoldne v rodbinsko grobnico, se pa poslovo od njega dr. Vodusek in za literate pisatelj Finžgar.

Ime dr. Iv. Tavčar bo v slovenskem narodu neumrljivo!

Tu sicer bi imel to pot mnogo poročati, toda skromno odmerjeni prostor mi, žal, ne dovoljuje tega. Kaj in kako je s ratificiranimi dogovori in evakuacij, vam je gotovo znano. Nerešeno ostane za enkrat le še vprašanje Baroša in Delte, dočim le ostalo ozemlje v prihodnjih dnevih vendarle že izprazni italijansko vojsko po dolgih štirih letih in pol zasedbe. Tako se polagoma stalno napeti italijansko-jugoslavenski odnosi v prihodnje morda vendarle izboljšajo, kar bo gotovo v korist obojima strankama.

Sinoči se je pripeljal v Belgrad avstrijski kancelar Seipel, ki je obiskal že Prago, Budimpešto in Rim. Gre predvsem za dogovore gospodarskega značaja, zlasti za likvidacijo vprašanj, ki jih niso rešile mirovne pogodbe. Slovenski listi upravičeno poudarjajo, da je treba ob tej priliki gospoda Seipla spomniti tudi na brezpravne koroke Slovence.

V notranji politiki vse napeto pričakuje bližajočih se volitev. Do torka so morale biti vložene zadnje kandidatne liste in pri tej priliki se je v vsej drastčnosti pokazala naravnost smešna slovenska strankarska razcepjenost, o kateri sem že opevanovo govoril. V Ljubljani je bilo vložnih 5 kandidatnih list, za ljubljansko-novomeško volilno okrožje 8, za mariborsko pa celih 11. Najbolj značilno je, da so se v zadnjem momentu razcepili še slovenski republikanci v novčanovce in radičevce. Na Kranjskem ima ta razcep za oboje še to fatalno posledico, da ne bo pripuščena k volitvi nobena struja, kajti ko je dr. Novčanec že zbral podpise za kandidatno listo, so izvedeli njegovi pristaji (po večini Belokranjci), da se je sprl z Radičem, zato so vložili ti novo, od Radiča sankcionirano kandidatno listo. Ker so bili pa na obeh listah po večini isti predlagatelji, sta razveljavljeni seveda obe. Tudi dr. Šušteršičev in radikalski listi v Ljubljani prede precej trda, kajti čuje se, da nista mogli zbrati dovolj podpisov (treba jih je po 100), dejstvo je, da doslej še nista bili potrjeni. — Pa o teh stvareh obširnejše prihodnjič.

P. St.

Dnevne vesti

Za dobre odnose med Italijo in Jugoslavijo. Zagrebška «Riječ» razmatra vprašanje, pride-li sedaj — po ratifikaciji rapalskega dogovora do priručnih odnosa med Italijo in Jugoslavijo. Ni dovolj — odgovarja «Riječ» — da so ti odnosi formalno korektni, marveč morajo biti tako urejeni, da bosta mogli obe državi še mnogo doprinesiti v duševno zakladnico slovečanstva. Se je razpoloženje napeto na obeh straneh. Vendar trdi «Riječ», da so napetost in predsodki na italijanski strani večji nego v Jugoslaviji. Pa ne samo to. Tudi nepoučenost o resničnem stanju stvari v Jugoslaviji in o duševnosti naroda v nji, da je v Italiji veliko usodnejša, nego v Jugoslaviji o italijanskih stvareh. Je sicer v Italiji daljokovidnejši ljudi, ki si prizadevajo, da bi zanesli v narod točnejše in pravičnejše razumevanje jugoslavenskega naroda, ali narodnost porazno pa je, da italijanski časopisi dan za danem krivo obveščajo o Jugoslovenih in njihovih stremeljih in ustvarjajo stem težko in duševno atmosfero.

Či časopisi že štiri polna leta sabotirajo dogovor, ki naj bi razčistil položaj med Italijano in jugoslovnsko državo. Po tem dejstvu se more se le prav razumeti težavnost položaja. Vse to — pravi «Riječ» — zahteva na italijanski strani revizijo izvestnih nazorov in izvestne ideologije. Interes teh držav bi zahteval, da bi ratifikacija rapalskega dogovora pomenila konec medsebojnih borb, ne pa nova natezanja, ki bi ovirala misijo Italije in Jugoslavije, ki jo imata v medsebojnem tekmovalju slovečanstva. Tu navedozuje zagrebški list željo, da bi Italija Jugoslaviji prihranila borbo, ki so imele 2 njo neke druge države. Omenja na to pismo, ki ga je neki italijanski predstavnik Trsta pisal nekemu zagrebškemu intelektualcu; kjer predlaga način akcije, ki naj bi dovedla do kulturnega zblizanja med Italijo in Jugoslavijo. Pisec priporoča, naj bi se v Jugoslaviji osnovali italijansko-jugoslovnski «cirkoli». Italijani da bi vse storili za te krožke brezplačno, dajali bi knjige in novine in celo tudi brezplačne učitelje italijanskega jezika. «Riječ» priznava važnost take resne akcije, pripominja pa, da na bi smeli imeti nikakega zahrbljenega namena. Zagrebškemu listu pa se zdi, da bi bila taka akcija veliko važnejša in potrebnejša v — Italiji, kjer prav nič ne poznajo Jugoslovenov, in če mislijo, da jih poznajo, jih poznajo krivo. Na jugoslovnski strani sta italijanska kultura in italijanski jezik dovolj poznana. Kultura Italije je poznana tam od njene dobre, a tudi čisto slabe strani. Tu opozarja «Riječ» na postopanje z Jugoslovenimi v državi, ki je danes tudi njihova, ne morejo marsikje govoriti javno v svojem jeziku, ne da bi riskirali spopadov, ki imajo čisto tragične zaključke. Valed takega ozračja napetosti sedanjí čas ni ravno ugoden za akcijo, ki jo predlagajo nekateri italijanski poindci, dokler se ne ustvarijo na italijanski strani potrebni predpogoji. «Riječ» zaključuje: «Ko se izvršijo posledice rapalskega dogovora, bo inela Italija priliko, da v kraj kratkem času podar stvarne dokaze o tem, ali nam je prijateljica, ali pa je veljavno tisto mnenje, ki vidi v nji soseda, neprijateljsko razpoloženo namram nam. Mi pa bomo pristrano pozdravljali vsako iskreno akcijo od italijanske strani, ki bi šla za tem, da se med nami izklujejo spori ter da se zaceli rane, zadane nam z odcipitvijo poindnih delov od našega živega narodnega telesa. Za danes ne vidimo še take iskrene akcije. Se vedno boli preveč naša jadranska tragedija, ki je tragedija tudi za Italijo in vso srednjo Evropo!»

Podajamo ta razmatrivanja v zagrebškem listu italijanski javnosti v resno razmišljanje.

Spomin iz tužne zgodovine Hrvatske. V Sisku je umrl te dni dr. Grga Tuškan, ki je igral veliko politično vlogo kot poslanec in prvak stranke prava v dobi, ko je glasoviti ban Khuen bičal hrvatski narod. Tuškan je bil borec, ki ni poznal ne ozirov ne osebnega strahu pred madžarskimi tirani. Radi svojih odločnih nastopov je bil večkrat izključen od sej sabora, a dne 24. avgusta 1864. ga je dal Khuen po orožniških vreči iz zbornice. Tedaj se je narodna opozicija odločila za dejanski napad na tega tirana. In izvršila ga je. Poslanec Geržanić mu je dal brco v tisti del telesa, ki se ga navadno ne imenuje v dostojni družbi. In ker je poštenjak Tuškan na sodnji pričal po pravi in resnici, kako se je odigral ta dogodek — Khuen je hotel namreč potajiti to svojo sramoto — ga je dal ta madžarski ekspozent po sedmih-oznajih obdobjih na šest mesecev ječe in izgubo državljanških pravic in doktorata. Vsed te obsojbe je izgubil pravico do izvrševanja odvetniškega poklica. Khuen je hotel ubiti Tuškana, a dosegel je ravno nasprotno. Svet je vendarle izvedel o sramoti, ki je zaslužen doletela Khueva v zasloplstvu naroda, a ta poslednji je priznal Tuškana doktorat s tem, da ga je od tedaj volil v sabor ne prestanto do pogube Avstro-Ogrske. Po zlonmu je bil Tuškan v začasnem narodnem predstavništvu v Belgradu, kjer se je pridružil demokratski stranki. Še dva momenta — častna za pokojnega borec. Bil je med prvimi, ki so zapustili Starčevićovo stranko prava, ker se ji je narinil za gospodarja prosili — Josip Frank. Pozneje je bil pokojni Tuškan predsednik hrvatsko-srbske koalicije, te predhodnice narodno-ujediniteljnu Jugoslovenov. Njegovo truplo prepeljejo v Zagreb, kjer ga položijo pod arkadami na groblju Mirogoju. Spomin tega neustrašnega borec ostane nemrljiv.

«Istarska Riječ» piše: Ako govorimo na sploh, moramo ugotoviti, da je slovenska družba pobesnela, naj pripada kateremu-koli stanu. Nekadaj bi se bili sramovali tudi najbolj pokvarjeni elementi dejanj, ki se dandanes dogajajo okolo nas. Vsakemu mislečemu, poštemu človeku prihaja danes tu nehoté misli: sramujem se, da sem Evropejec, sram me je, da sem belega plemena. Danes je pogajena in poplujavana kultura in civilizacija, pa tudi vera v pravico in pravičnost je pokopana nekje daleč, da ne Bog ne vrag ne vesta, kje se nahaja. Danes se dogajajo stvari, ki bi se jih gotovo sramovali tudi divjaki v Afriki. Tak dogodek se je odigral te dni v Motovunu (v Istri). Dne 1. t. m. so znani junaki prijeli hrvatskega učitelja v Motovunskih Novakih in so ga odvedli pred upraviteljsko sodnijo, Ceccolija. Sodnik je navedal učitelju razne čine, ki jih je ta baje zagrešil. Učitelj je dokazoval svojo nedolžnost, pri tem pa ga je eden navzočih udaril s pestjo po glavi tako hudo, da se je učitelju zmracilo. In zgodilo se je to pred sodnikom. Kako naj piše človek o takem dejanju? Kaj naj reče o takih ljudeh in takem sodniku? Kako zaupanje more imeti ljudstvo do takih ljudi, sodnikov in zakonov? Mari ni sramotno, da verjamejo lažnjivim informacijam, ki jih dobivajo od nekaterih propagandistov motovunske okoline? Gospoda Pročite najprej tiste moralne propalce, ki vam dajejo krive informacije, pa bo potem morda manj — divjakih, armenskih činov!

Izplačevanje pokojnine državnim upokojencem. Finančno ministrstvo (glavno zakladno ravništvo) je izdalo dne 31. decembra p. l. odlok, s katerim se državnim upokojenci, ki imajo pravico na državne prispevke, z dne 1. marca t. l. oproščajo dosedanje obveznosti, da predložijo življenjski izkaz, preden dobe pokojnino oziroma prispevke. Odslej se bo torej izplačevala državnim upokojencem pokojnina, ne da bi morali, kakor doslej, predložiti življenjski izkaz. Z istim odlokom pa je bilo tudi predpisano, da morajo upokojenci svoje pokojninske knjižice prenesti s fotografijo, ki mora biti overovljena od občinskega oblastva ali pa od katkega kr. notarja. Kdor si hoče torej preskrbeti overovljenje svoje fotografije s strani občine, se mora zgledati v občinskem anagrafskem uradu v ul. Sanita 25/III soba 57. Pokojenci iz starih pokrajnih kraljeva so se začeli zgledovati po vrsti že včeraj in bo rok za nje zaključen v sredo, dne 28. t. m.

Upokojenci bivše avstrijske vladavine pa razen tega invalidi, vdove in sirote bivše a. o. vojske, ki dobivajo podporo na račun pokojni-

ne, se bodo morali zgledati v omenjenem uradu, kjer jim bodo overovali njihove fotografije, v tem-le redu: od 12.—14. marca t. l. črke A-C; od 15.—17. marca črke D-E; od 19.—21. marca črke F-I; od 22.—24. marca črke J-M; od 26.—28. marca črke N-P; od 29.—31. marca črke R-S; od 2.—7. aprila črke T-Z.

Vpokojenci morajo priti overoviti svoje fotografije, seveda osebno in morajo prineseti seboj pokojninsko knjižico, na kateri bo prilepljena fotografija, ki ne bo prestara. Prinesiti morajo seboj tudi legitimacije (po možnosti opremljene s fotografijo); če nimajo legitimacije morajo pripeljati dve osebi, kateri jih poznata. Ti dve osebi se bosta morali, seveda, tudi legitimirati.

Nesramnost. Na neki razglednici, ki predločuje prizor s slavnostno prenosa slike Matere božje na sv. Goro je taka-le pripomba: (seveda na drugem mestu) v jeziku, ki naj bi bil slovenski: «Gorica — Mati Božja od Sveta Gora. Devica od Sveta Gora je primila svoi prostor da dovolijo svoj Vas!» — Tako pačenje našega jezika je res ekrajna nesramnost. Tem hujša, ker jo je zagrešil kdo v svoje dobičakarje namene. Je pa tudi nedostojno sprčo dogodka, na katerem je sodelovalo naše slovensko ljudstvo z vsem svojim srem.

K zadnji napisi. Prihajajo nam različna vprašanja tičočja se napisov na trgovinah, gostilnah in drugih obratih. Dujdivljamo vedno že znano stvar, da se ljudje dajo brez potrebe begati ter verujejo vsakovrstnim kvantom več, nego zakonom. Le radi zanimivosti omenjamo, da leži pred nami vprašanje, je-li res, da bi treba plačevati za slovenske napise poseben davek. Opozorjamo tu vse prizadete na odredbe tržaške prefekture, ki veljajo za vsa nekdanja Julijsko Krajino, ker tedaj ni bila še izvedena upravna preureditev novih pokrajin, in ki smo jih sivočasno objavili. Znano bo našim čitateljem, da je naš list zavzel odločno stališče proti temu, da je tržaška prefektura predpisala dvojezične napise tudi v čisto slovenskih krajih in sicer z italijanskim jezikom na prvem mestu. To pa je vendar gotovo in tu štiti posameznika zakonita odredba, da so dvojezični predpisi dovoljeni. O kakih posebnih davkih ali drugih nesmiselnostih ni nih govoral. Ne smatramo, da je baš potrebno, toda ker smo ravno pri tem predmetu, opozorjamo, da je dolžnost vsakega slovenskega podjetnika, da razobesi tudi slovenski nadpis; to je dolžan svojim slovenskim odjemalcem in to je dolžan samemu sebi, ker drugače je smešen pred Slovenci in Italijani. Opozorjamo še, da je poverjena izvršitev omenjenih odredb tržaške prefekture edino političnim oblastvom in kr. orožnikom. Vsak drugi, ki se v zavdro umešava, naj se postavi pred vrata ali naznanji orožnikom.

Za vojake. Iz Rima javljajo, da je vojno ministrstvo izdalo nove določbe glede primenitve kr. odloka z dne 7. januarja. Na podlagi teh določb lahko prosijo za skrčenje vojaške službe na 3 mesece še tle: 1. edini sin očeta, pohabljenega ali vpkojenega zaradi vojaške službe; 2. prvorojeni sin očeta, pohabljenega ali vpkojenega zaradi vojaške službe, kateri nima drugih sinov nad 16 leti; 3. edini vnuk deda, ki je stopil v 70. leto življenja in ki ima sence, kateri nimajo več kot 16 let; 4. edini vnuk dedinje — vdove, ki ima sinove, kateri nimajo več kot 16 let; 5. prvorojenec vdove, ki ima brata z več kot 16 leti, a je izgubil očeta vsled ran ali bolezni, zadobljenih zaradi vojaške službe; 6. edini živ potomec svoje družine, ki je izgubil očeta vsled ran ali bolezni, zadobljenih zaradi vojaške službe.

Skrčenje vojaške službe je podrejeno uspešnemu obiskovanju predvojaških pripravljah tečajev.

Tolmači za slovenske in nemške voj. novince. Iz proglasa o vpokliku vojaških novincev letnika 1903. posnemamo sledeči kosček, ki se tiče posebno novincev iz novih pokrajin:

35. Novinci nemške in slovenske narodnosti bodo iz ozirov na vezbanje, ki izhajajo iz razlike jezika, tvorili posebne oddelke (squadre), ki bodo prikliceni k posameznim četam, eskadrom, baterijam itd., h katerim so bili novinci dodeljeni. Poveljstva naj tiste vojake, ki so sposobni za tolmače slovenskega in nemškega jezika, porazdelijo med oddelke slovenskih in nemških novincev. Tolmači naj se pošljejo k armadnim zborom, h katerim so bili dodeljeni slovenski in nemški novinci; in sicer v razmerju s številom takih novincev.

Raztegnitev davkov. Uradni vestnik (Gazzetta Ufficiale) prinaša odloke, s katerimi se raztegnejo na nove pokrajine sledeče pristojbine: pristojbina na mrtvo roko; pristojbina na zavarovanja in preživitve pogodbe; pristojbina na promet in kupcijo z vrednostnimi papirji ter na kapital inozemskih družb. Konečno se raztegne pravilnik za izvrševanje poklica računarja (ragioniere).

Hišnanajemninski davek. Tukajšna davkarja razglasa sledeče opozorilo: Dne 1. marca 1923. se mora plačati davkarji (Piazza Chiesa Evangelica št. 2. l. n.) prvi tromesečni rok hišnanajemninskega davka, oziroma 5% s pripadki.

Davek na javne oglase. Uradno glasilo (Gazzetta Ufficiale) je priobčilo kraljevi dekret, s katerim se davek na javne razglase razteza tudi na nove pokrajine. Uradna razglasev na glasa, da se je ta davek naložil v svrhu davčnega izenačenja, ker so bili posred od tega davka oproščeni tisti, ki so se posluževali tega sredstva reklame, medtem ko so ga morali plačevati drugi, ki so se posluževali drugih načinov razglasanja. Davek se nalaga sedaj na vse oglase v javnih listih, trgovske in zasebne: v dnevnih, v periodičnih listih, v knjigah, brošurah, na programih, v katalogih, na voznihih redih. Davek pa se bo moral plačevati samo za plačane oglase; neplačani oglasi niso podrejeni temu davku. Ti poslednji pa ne smejo biti uvrščeni na prostoru, ki je določen za javne oglase. Oproščeni so nadalje: oglasi države, občin, dežel, dobrodelnih naporov, trgovskih zbornic in drugih javnih naprav, ustanov in zavodov, če se ti oglasi ne nanašajo na upravo premoženja teh naprav. Dalje oglasi in enostavni programi o prireditvah, koncertih, razstavah, dirkah, tekmovaljih in drugih javnih prireditvah, ne smejo pa vsebovati pripomb v reklamne svrhe. Potem oglasi bogoslužnega pomena, če so splošnega značaja. Slednjič

sedni razglasi in oglasi, ki se glasom civilnih in trgovskih zakonov morajo objavljati v «Gazzetta Ufficiale», v uradnih listih in v vestniku delniških družb.

Davek gre vedno na račun tistega, ki je naročil oglas ter ga mora plačati tistemu, ki naj objavi razglas. Ta pa ga bo moral plačati oblastvu. Davek bo odmerjen sorazmerno s ceno oglasa na podlagi tarifov, določenih za vsaki list, revijo, itd. Pri odmeri davka se ne upoštevajo morebitna znižanja cene potom posebnih dogovorov.

Davek je odmerjen tako-le: Če cena oglasa ni višja od 10 lir, znaša davek 10 stotink za vsako objavo. Za ceno od 10 do 50 lir davek 25 stotink za vsako objavo. Za ceno nad 100 do 250 lir davek 1 liro za vsako objavo. Za ceno od 250 do 500 lir davek 10 lir. Na ta davek pa je še določena 20-odstotna doklada na korist poblihencev, če je znesek nad 10 lir.

Druge določbe se nanašajo na način plačevanja od strani izdajateljev listov in drugih publikacij.

Slovensko-komunistični zarote neče biti konec. Italijanski časniki imajo svoje mnenje kakor ženske. V Parizu se obleče igralna na glasu ali žena katkega ministra v barvo, ki se je včeraj zdelo še vsemu svetu ostudna, recimo v rumeno, in jutri je že ves Pariz, pojatršnjem pa vsa Francija v rumenem. Čez par tednov je rumena že vsa «boljša» ženska Evropa! In ko hodijo Parizanke oblečene že zopet v druga barvo, n. pr. zeleno, se zavejo gotove Evropejke, da je — rumena barva strašno moderna, in tako gre ta pisani svet naprej. Nekako slično se godi gorškemu dopisniku lista «Giornale di Roma» gospodu Gino Piva. Med tem ko visi «slovensko-komunistični zarote» pri drugih italijanskih časnikiarjih — še precej umazana in pomandrana — že davno v kakem kotu njihove politične omare, je prišel gospod Piva srečno do spoznanja, da je prav za prav strašno moderno pisati o «slovensko-komunistični zaroti». In udri ga Pariz je že ves zelen, gospod Piva pa nosi ves vesel svoje rumene klobase v «Giornale di Roma». Naklepi, ki so sedaj očiti, nato pripoveduje gospod Piva, in ki gredo za tem, da vzdržujejo pri življenju nezadovoljstvo med Slovani ob Soči, dokazuje, kako prav je starija vlada iz nacionalnih ozirov s preuredbo pokrajinskih mej. (Tudi že precej iz model) «Slovani pri društvu Edinosti, ki imajo svoje najbolje zaveznike v komunistih, in komunisti, ki imajo svoje najbolje zaveznike v gospodi pri Edinosti, so lahko razočarani, ker ni prišlo do razrušenja nacionalnega in političnega edinstva na najkrotljivejšem ozemlju Italije». To je vse, kar zna pisec o strašni «slovensko-komunistični zaroti», čeravno debeli naslov in dolgotrčanka (cela kolona) obljublata mnogo več. Sledi nato prava rubrika «to in ono». Najprej hvali pisec Videm, od katerega pričakuje velikansko duševno in kulturno poskranje drugorodcev od Timava do Trbiža, nato nekako čestita Goricanom, da so združeni s Rezijani, češ, od njih se bodo lahko marsikaj naučili. Sledi mal poskok v zgodovino, kjer ima pisec samo rožnate barve, češ, «Slovani Istre in Dalmacije so oboževali Benetke, katerim so doprinali vedno najbrupnejše dokaze udanosti», nato pa zopet skok v sedanost, kjer pa pisec jemlje bolj črne barve, češ, jugoslovnski državniki bodo morali gledati, da se ohrani dobro sosedstvo ter «ne bodo nikoli smeli delati politike podpihavanja ali pusto-lovčin za — odrešenje nekaterih etničnih potokov, ki so se vsled slučajne lege, da tako rečem, zemljepisnih in jezikovnih razvodij, a v prvi vrsti radi lastne udobnosti, podaljšali proti deželi solnca». Skoraj samo ob sebi je umevno, da tvori konec znani glasovsep o dobrem ljudstvu, ki noče vedeti za propagandiste. Taka je torej «correspondenza particolare», ki sledi velikemu naslovu «Izjavoljeni komunistični naklepi in zarote med Slovani nove Italije». Kajje prav za prav povedal ali hotel povedati gospod Piva? Če res živi v Gorici, vendar mora videti druge stvari in druge potrebe, o katerih bi lahko informiral rimsko javnost. Več bi lahko koristil Slovencem in državi, neko da nobira različne — rumene stvari, ter jih predčujejo javnosti kot — zadnji modro in kot resnice.

Seznam strok, v katerih vlada v gotovih letnih časih brezposelnost. Deželni urad za nameščanje brezposelnih in pobijanje brezposelnosti v Julijski Krajini in Zadru nam je poslal sledeči seznam strok, v katerih vlada v gotovih letnih časih brezposelnost:

1) Poljedelstvo: v področju okrajne bolniške blagajne v Gorici (samo za tolminsko in idrijsko okrožje), v Ajdovščini, Postojni in Trbižu ni dela od 1. decembra do konca februarja. — 2) Gozdarstvo (sekanje gozdov) ni dela od 15. novembra do konca marca. — 3) Izdelava rastlinskega oglja: od 1. maja do konca avgusta. — 4) Cement: a) zidariji, podajati kopati, težaki: od 1. decembra do konca februarja. V področju okrajnih bolniških blagajn v Gorici (samo za tolminsko in idrijsko okrožje), Ajdovščini, Postojni in Trbižu brez izjeme, medtem ko na ostalem delu ozemlja ni dela samo za nekvificirane delavce in za tiste redne zaposlene, ki se ne nahajajo pri končnih delih pod streho; b) cestariji: po vsej Julijski Krajini od 1. decembra do konca februarja; c) Opekarnice: Od 1. oktobra do konca marca. — 5) Izdelava ledu, piva, pokalic in sladolead: od 15. oktobra do 15. marca. — 6) Rudniki in kamno-lomi: od 1. decembra do konca februarja. — 7) Predelovanje rib: (s posebnim ozirom na pločbo ob času kopaanja): od 1. novembra do 31. marca. — 9) Kopašišča in zdravlilišča (s posebnim ozirom na hotelske osebe): od 1. oktobra do 15. aprila.

Delavci, ki so redno zaposleni v gorime-njenih strokah, ne bodo prejemali podpore za brezposelne v času, ki se smatra za dobo brezposelnosti radi letnega časa.

Vladni komisar: Dr. Cumar

Stanovanjske odpovedi. Število stanovanjskih odpovedi, podanih potom sodnje, gre v našem mestu že v mnoge tisoče. Med prizadetimi najemniki je razburjenje seveda veliko. Predsednik združenja najemnikov in uradniške zveze je podal «Piccolo» pojasnila v soglasju z našimi, ki smo jih približili v izdanju od 23. februarja. Do teh odpovedi je prišlo, ker ni vlada pravočasno raztegnila na nove pokrajine naveda dekreta o najemninah, ki je v starih pokrajinah že v veljavi od 7. januarja. Ker hišni poselniki nimajo sedaj nobenih stanovanjskih pogodb, oziroma veljajo one iz vojne časa, so se z odpovedjo v določenem roku (24. februarja), hoteli zavarovati svobodno razpolaganje s stanovanjem v mesecu avgustu — svobodno odpovedi, ali pa višanja najemnine. To pa brez oziroma na dejstvo, da vedo, da je že te dni pričakovati razglas dekreta, ki ureja najemninsko vprašanje. Posledica višanja zamuje je veliko razburjenje, sitnosti in veliki stroški. Vsemu temu bi se bili izognili, če bi

Ravnatelj:

Dr. Bresani

bila vlada — če že dekret ni bil še pripravljen — uradno izjavila, da je rok za odpovedi 24. februarja za letos odpravljen do razglašene novega dekreta. Eno pa je dosegla vlada s svojo zamudo: da ima od odpovedi in utokov že do sedaj mnogo tisočev dohodkov. Ubogi najemniki bodo pa morali nositi te troške in vrhu tega plačevati višjo najemnino po določbah novega dekreta.

Kupčija je kupčija. Zavarovalna družba «Assicurazioni Generali» si je nadel za svojo poslovanje v Jugoslaviji ime «Sava».

Slovenskemu narodu! Dr. Ivan Tavčar, eden največjih in najboljših moških, kar se jih je kdaj pojavilo v našem narodnem življenju, zapustil nas je za večno. Tudi družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani plača za njim, saj ji je bil častni član, dolgoleten odbornik in končno podpredsednik.

Ne zadostuje pa, ako mu ohranimo časten in trajen spomin. Moza dr. Tavčarje vrste pristojni javen in trajen spomenik v narodu, katerega mu misli naša družba postaviti s tem, da ustanavlja dr. **Ivana Tavčarja sklad**. Iz tega sklada naj se podpirajo one šole, ki so nam posebno pri srcu.

Zato pozivljamo vse prijatelje in čestilce blagopokojnika, da prispevajo k temu skladu. Ako storimo svojo dolžnost, bomo s tem najbolj častili spomin našega blagopokojnega podpredsednika, kateri je vedel ceniti in uvaževati narodno delovanje naše družbe.

Skrbimo za to, da bomo za ta sklad nabrali vsaj en milijon kron.

Najmanjši prispevek za ta sklad naj znaša 10 dinarjev.

Slovenke! Slovenci! Uvažujte to našo prošnjo in prispevajte vsi k temu skladu, iz katerega naj se podprejo one šole, ki so najbolj potrebne naše podpore. Storiš bodele najlepše delo in ustregli intencijam velikega našega pokojnika. Slovenske članke pa, ki uvažujejo naše delo, prosimo, da objavijo ta očitke.

Prispevki naj se pošiljajo upravništvu tega lista ali pa naravnost naši družbi.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Dne 20. februarja 1923.

Andr. Seneković I. r., prvomestnik.

Aleksander Hudovernik I. r., blagajnik.

Zahvala. Šolsko društvo, podružnica pri Sv. Jakobu v Trstu, se imenoma gojencev otroškega vrta in onih revnih otrok, ki dobivajo hrano v šoli, najsrčneje zahvaljuje vsem cenj. dobrotnikom in dobrotnicam, ki so darovali znatne svote, ker se niso udeležili pusine priredbe v DKD pri Sv. Jakobu. Imena vseh dobrotnikov ne moremo v listu priobčiti, ker bi bilo preobsežno. pač pa se vsak lahko prepriča pri podpisanih odbornikih, če je dar prišel na pravo mesto. Nadalje se zahvaljuje podpisani odbor vsem šentjakobskim društvom (Čitalnici, Iiriji, MD. Prosveti, telovadnemu društvu Sekol, Odvadi, Del. kons. društvu, Jadranu in dr.) za prijazno sodelovanje, darove in naklonjenost, posebno pa srčna hvala vijolinistoma mandol. skupine Parma, ki sta brezplačno svirala in spremljala pianistino. Kenčo srčna hvala vsem cenj. trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom, vsem cenj. posetnikom pustne prireditve in sploh vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je prireditve tako nad vse pričakovano dobro obnesla. Ponovno srčna hvala vsem! — Trst, dne 24. februarja 1923. — Josip Sorn, preds.; Just Maurič, blag.; Josip Durnik, tajnik.

Društvena vesti

«Zensko dobrodelno združenje» v Trstu opozarja svoje članice na predavanje, ki se bo vršilo danes popoldne ob 16¹⁵ pri Sv. Jakobu, v bivšem otroškem vrtu.

Obenem pozivlja «Z. d. u.» vse one, ki so se vpisale v tečaj za krojenje, da pridejo ravno tja jutri, v ponedeljek, 26. t. m. ob 16. uri.

«SIN», danes ob 5ih popoldne priredi šentjakobska «Čitalnica» to krasno dramatično delo našega dobroznanežanga Gangla. Zadovoljila bo občinstvo v polni meri. Osebe pod vodstvom priznanega režiserja g. M. Goriupa bo z vso preciznostjo izvajale vloge, katere so jim poverjene. Razvoj igre drži od začetka do konca poslušalca v napetem zanimanju za usodo glavnega junaka. Oglejte si igro in prihitite v velikem številu v dvorano, DKD pri Sv. Jakobu.

MDP Sv. Jakob vabi tem potom sl. občinstvo na svoj VI. zabavni večer, ki se vrši v nedeljo 4. marca t. l. v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

Kdor se je udeležil zadnjih pet zabavnih večerov naše zavedne šentjakobske mladine, ne bo tudi takrat manjkal. Drugi, ki niso imeli se prilike posetiti našo veselo mladino, bodo gotovo uporabili to priliko, da pozabijo za hip na sedanje težke čase, in da se povesele med našim naraščanjem.

Na sporedu so različne šaljive točke, med drugim tudi nov elekten monolog, pri katerem se bodo uporabila različna moderna odrska sredstva.

Natančnejše prihodnjiki!

MDP. — Sv. Jakob: Jutri ob navadni uri sestanek s predavanjem «O Turizmu». Vstop dovoljen tudi nečlanom. — Predsednik.

«Šolsko društvo», podružnica pri Sv. Ivanu vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 4. marca t. l. ob 4. uri pop. v prostorih otroškega vrta pri Sv. Ivanu s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor podpredsednika, 2. tajnikovo poročilo, 3. blagajnikovo poročilo, 4. izjava pregledovalnega odbora, 5. volitev novega odbora, 6. slučajnosti. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Zagonečen dogodek. Pred sinočnjim okoli enajste ure so pripeljali v težkem stanju v mestno bolnišnico delavca Jakoba Kaila, starerja 33 let, stanujočega v Barkovljah. Službojoči zdravnik ga je brž preiskal ter ugotovil, da ima nevarne poškodbe na glavi. — Ranjenec je izjavil, da se ne spominja, kje bi bil dobil te poškodbe. Vendar se pa domneva, da je prišel pod kak avtomobil.

Nenadna smrt. Pred sinočnjim je umrla nenadno smrti v svojem stanovanju v ulici Scussa št. 8 posestnica Lucija Rolla, stara 60 let. Zadel jo je srčna kap.

Tatovi v stanovanju. Zasebnica Antonija Ravalič je pustila večeraj zjutraj svoje stanovanje v ulici Sette fontane nekoliko časa brez nadzorstva. Ko se je pa vrnila, je ugotovila, da so se prikrali med tem časom v stanovanje neznani zlikovci ter odnesli najrazličnejše plesilo v vrednosti 500 lir.

Porotno sodišče

Proces Marenigancev — Govor kr. prokuratorja

Včerajšnja razprava je pričela z govorom kr. prokuratorja, avv. Löffredo-ta:

— Moja beseda bo trezna in mirna kakor zakon. Branitelji bodo gotovo prinesli kot prvo na dan, da so bili obtoženi fašisti deložni amnestije, ostali obtoženci pa ne. Govorim italijanskim porotnikom, katerim gotovo leži na srcu dobrobit nacije. Oni poznajo sodbo drugih porotnih sodišč o krivnem delovanju fašizma, kateremu se ima domovina zahvaliti za svojo rešitev. Cilj posvetuje sredstva. Pri činih, kjer je bil edini namen fašistov, da ščitijo interese nacije, so ljudski sodniki vedno opravičili. Tudi v predloženem primeru, če ne bi bilo amnestije, bi bilo gotovo sledilo oprostitje. Pri dogodkih, ki so sledili onim v Marzighah je bil ubit en človek; toda ne ve se, kdo je bil storilec. In tudi vojak, ki so tedaj streljali in prišli pred vojaško sodišče so bili oproščeni.

Branitelji bodo zastopali mnenje, da gre tu za čin množice. Res se je množica vzdignila proti fašistom ter jih zapodila. Toda nato je sledilo zasledovanje posameznikov. Tu gre za zločine posameznikov in ne za zločin razburjenje ljudske mase.

Govornik je nato osvetlil posamezne čine. Pri Giachinu je dokazano, da so bili storilci: Dilica, Kermac, Berzan in Babič. Amerikan. Poslednji je mrtev in vsi zvrčajo krivdo nanj. Pri prvem zaslišanju pa so zvrčali krivdo drug na drugega. A pri Josipu Babiču je Kermac pokazal listino žrtve in priči Toškani je priznal, da je ubil fašista. Glede fašista Rizzatto je Sabadin priznal, da je streljal nanj. A Babič — Bačeto ga je k temu spodbujal. Priča Tassinii, ki je tedaj obležal težko ranjen, je spoznal v Kravčiču enega svojih napadalcev. Tudi morilci Basadonne so identifikirani. Priča Jurčič j'm je morala prečitati legitimacijo mladeniča; ona jih je tedaj videla, a danes trdi, da jih ne spozna med obtoženci. Očividno je priča strahovana. Toda «Petelin» je priči Kozloviču priznal svojo krivdo. Nazarij Babič — Jager je priznal, da je zasledoval fašista iz Babičem — Bačetom in da ga je fašist prosil, naj ga pusti, ker on da ni fašist. Je torej gotovo, da so bili tisti, katere je priča Jurčič videla okrog Basadonne. Četrti bi bil neki Šergon, ki pa je pobegnil v Jugoslavijo.

Govornik je nato izjavil, da tu ni mogoče govoriti o nenameranem ubojstvu, katero je vsebovano v drugem vprašanju. Še manj je mogoče govoriti o nedolžnosti telesni poškodbi. Če porotniki potrdijo poslednja vprašanja, ne bodo kaznovali krivcev ampak ustvarili bodo junake. Oprostitve teh obtožencev bi bila žalitev mrtvih, žalitev Italije. Izrek porotnikov mora biti izrek pravice. Samo tedaj bo konec sovraštva in se bodo združili duhovi.

Vesti z Goriškega

Goriško okrajno učiteljsko društvo zbiruje dne 1. marca t. l. ob 10 uri v Trgovskem domu v Gorici. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo, 2. Tovarš Fran Mermolja: Naš sklad, 3. Skupno delovanje z italijanskimi tovariši v novi pokrajini «Friuli», 4. Raznoterosti. Eno uro pred zbiranjem odborova seja istotam. Ob 2 popoldne predavanje v risarski dvorani, Scuola Via Cappuccini; predava gospod profesor Giovanni Lorenzoni: Il secolo di Dante. — Udeležba obvezna! Pridite vse in vsi! Z ozirom na novo upravno preuredbo naše Juljske Krajine so nam posebno dobrodošli tovariši in tovaršice iz vipavskega in komenskega okraja — Predsedništvo.

Miren. V Mirnu ponovne danes v nedeljo dne 25. t. m. ob 3 popoldne čarobno otroško igro s petjem «V kraljestvu palčkov». Pripravljeni smo, da bo tudi sedaj natlačena dvorana, ker toliko krasote še ni bilo nikjer na naših odrih. Cene bodo zelo znižane in za 2 lir se preselite v bajno kraljestvo palčkov, kjer boste gledali ljubke pedenjočice in poslušali bajno vilinsko petje. Vsled tega ta dan: «Vsi v Miren!» Preostanek se porabi za ubožno šolsko decu.

Kobarid. «Narodna Čitalnica» v Kobaridu vabi vse člane in nečlane, ki imajo veselje za društveno delovanje, na izvanredni občni zbor, ki se bo vršil v sredo, dne 28. februarja ob pol osmih zvečer v društvenih prostorih.

Dornberg. Iz Dornberga smo prejeli dopis, ki hudo napada občinske zastopnike. Dopisnik gleda stvari gotovo z drugega stališa nego bolj daleč stoječe osebe; zato njegovih vrst ne moremo sprejeti. Povsod so danes razmere težke, povsod so težave in tudi občina Dornberg gotovo ni brez njih. Na drugi strani pa je bila občina Dornberg od nekdaj med našimi prvimi, najpomembnejšimi občini, kar kaže, da so tudi občinarji temu primerni močje in koreninaki. Ne motimo se, če rečemo, da to velja tudi za današnje občinske čete, ki gotovo storijo, kar je v njihovih močeh, da pomagajo, kjer se da pomagati. — Če pa je res, kar dopisnik trdi, da občina daje prelanko in v preobilni meri plesna dovoljenja, tako da že trpi dober glas občine, tedaj moramo to javno ožigosati. Ni treba, da zopet ponavljamo žalostinko o posledicah in nevarnostih norega plesanja po deželi. Mi si te posledice več ali manj mislimo in predočujemo, vi, po deželi, pa jih žalibog vidite in marsikdaj občutite dan na dan. Zatorej: proč z nepotrebnim prekanjem, s polemikami in popravki! Odpomožite! Vsaj ena oseba je v občini, katere smatrate, da se preveč pleše in sicer v taki meri, da se ji je zdelo potrebno, da prime za pero ter se obrne do javnosti. Treba je tedaj zavedati predgledati in odpraviti to, kar ne sme biti in škodi. Tako postopanje je vredno pravih občinskih zastopnikov, kateri se hočejo odzvati zaupanju dobljenem pri volitvah.

Vesti z Notranjskega

Iz Postojne: Naša javna bolnica, ki je bila vsled vojnih razmer nekoliko zapuščenata bo postavljena zopet v prejšnji stan. Slavno občinstvo se zato vabi, da se poda v slučaju bolezni v našo domačo bolnico.

Sedaj imamo v Postojni zopet zdravnik, ki razumejo naš jezik; zato je pričakovati, da pride tudi v tem ozirom do predvojnih razmer. Ljudstvo oz. vsa županstva želijo, da se nastavi v bolnici zdravnik, ki bo večak v vseh boleznih, in ki bo razumel bolnike «obeh narodnosti». — Lahko je, da je zdravnik najboljši in ima dobro voljo, a če mu bolnik ne more dopovedati morebitne bolezni, si zdravnik ne more ničesar pomagati.

Zdravstveno okrožje, ki obstoji iz občin Postojna, Bukovje, Košana, Smihel, St. Peter in Slavinja je izvolilo tudi nov odbor. — Občino Postojna zastopata Jos. Dovgan in Franc Kutin, občino Bukovje, župan Srebotnjak, občino Košana, Leopold Dekleva iz Buj, občino Smihel, Matija Ambrožič iz Novesulice, občino St. Peter Peter Zele in občino Slavinja pa župan Alojz Kurjawa.

Za načelnika je bil izvoljen Jos. Dovgan, bivši občinski komisar, za namestnika pa Fran Kutin, bivši župan v Postojni.

Novi odbor bo ukrenil vse potrebno, da pomaga nesrečnikom, ki so primorani biti v bolnici.

Županstva naj bolnikom izdajajo izkaznice, ker bi brez njih ne bili sprejeti v bolnico, razen v zelo nujnih slučajih.

Ona županstva, ki imajo v bolnici osebe, ki niso bolne, pač pa so oslabele vsled starosti ter ne potrebujejo zdravniške pomoči in ne zdravil, naj pridejo takoj po svoje bolnike, ker stane dnevna oskrba L 16.— N. N.

Kajževnost in umetnost

Valutno vprašanje. — Spisal dr. Juro Jan, odvetnik v Mariboru. Izšla je ravno kar v Mariboru v samozaložbi g. dr. Jana brošura, ki obravnava to kočljivo vprašanje s splošnega stališa kakor tudi s posebnim ozirom na tozadevni položaj v Jugoslaviji. Pisatelj nam podaja v tej brošuri najprej pojmovno in izčrpano razlago denarstva in denarnega sistema, opisuje nam vlogo bankovca in raznih drugih denarnih nadomestkov, govori dalje o uredbi emisijih bank in prehaja potem na bistvo razprave, ki ga tvori valutno vprašanje po svetovni vojni. Opisuje razne mednarodne navedbe za rešitev valutne krize v povejni dobi ter razne poskuse, ki so bili napravljani v ta namen v Jugoslaviji in drugih evropskih državah. Končno nam podaja pisatelj kritiko sedanjega valutnega sestava in neredov, ki jih povzroča s svojimi nedostatkami, kateri obstojijo v glavnem v tem, da se vrednostno merilo zamenjuje s plačilnim sredstvom in da se obveze merijo s plačilnim sredstvom mesto z vrednostnim merilom. Ti nedostaki se dajo odpraviti s tem, da se poleg drugih ukrepov izloči iz valute vrednostno merilo zase. Merjenje in izpolnjevanje obvez naj bi se vršilo le na podlagi vrednostnega merila. Praksa je ustvarila po vojni različna taka merila na ta način, da sta začela upnik in dolžnik določati terjatve (oz. obveze) na podlagi drugega blaga popolnoma neodvisno od postavnega plačilnega sredstva. Na Ogrskem — čitamo na str. 80. te brošure — pa se delajo pogodbe celo tako, da se obe strani pogodite le za «pšenični» dolg, in sicer tako, da upnik posodi svoto po pšeničnem tečaju na dan obveze, dolžnik pa vrne svoto po pšeničnem tečaju na dan plačila. Pšenice pa ni videl ne eden ne drugi! Država bi morala te nove razmere proučiti in jih uzakoniti že iz oziroma do svojega lastnega pravnega ugleda, ki gotovo trpi, ako si mora ljudstvo samo iskati pravičen red v nasprotju z veljavnimi zakoni. — Brošura obsega 90 strani. Natisnila jo je v listi zunanji opremi Mariborska tiskarna d. d.

Zivotopis Mije Brajčiča (1849—1883). — Priloge povijesti hrvatske historiografije. Spisal dr. Josip Matasović, naklada «Narodne stare» v Zagrebu 1922.

Brez posebnega obvestila.

Zapustila nas je za vedno naša predobra in nadvse ljubljena mamica, gospa

JERICA KUHELJ

ki je danes, v sredo, 21. svečana 1923 v 71. letu svoje starosti, nenadoma odšla po svoje nebeško plačilo. Najtežja naša pot bo v petek, dne 23. svečana 1923 ob 1/2 5. uri pop. iz hiše zalosti Gospo-svetska cesta št. 7 na pokopališče pri sv. Križu, kjer položimo truplo preblage pokojnice k večnemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V LJUBLJANI, dne 21. svečana 1923.

Rodbina Kuhelj-Berbuč.

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem

IZPOVEDBE WALTERJA HARTRIGHTS-A.

Gospa Vesey je položila spet še drugo na rob mize, se je uslužno priklonila in je dejala: «Če smem preostiti, gospod».

Medtem se ni bilo sledu o gospodini Fairlie. Mi smo že bili poznamo, a nje še ni bilo. Gospica Halcombe je opazila moje pogled, da sem jih usmerjal od časa do časa proti vratom.

Razumem vas, gospod Hartright, je dejala; radi bi vedeli, kaj se je zgodilo z drugo vašo učtenko. Vstala je in glavobol ji je minil, praučeno teka pa se nima, da bi se lahko udeležila naše južine. Če mi pa zaupate in greste z mano, upam, da vam jo bje najdem.

Vzela je solatnik s stola poleg sebe in me peljala skozi velika eteklena vrata na drugi strani sobe na vrt. Skoro nepotrebno je povedati, da je obsedela gospa Vesey pri mizi, z rokami optinila na rob, in kot se je zdelo, ostane tako ves popoldan.

Ko sva stopala po vrtu, mi je pripovedovala gospica Halcombe, da ni našla v pisarni svoje matere še nikakega razjasa za moj tajnostni doživljaj.

Medtem, ko je šlo to pravila, vasa krenila po ovinku in sva se blizala grizani leseni hišici.

Izšla je 2. številka «Mladike» z bogato leposlovno, gospodarsko, gospodinsko, poučno in zabavno vsebino. Uprava in uredništvo «Mladike» se nahaja v Gorici, via Carducci 4.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.— Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

DVE HIŠICI, stanovanje prazno, 1300 seznjev vrta, sadno drevje, dva vodnjaka, svinjaki, steklena okna za cvetlice, se takoj prodasta ali dasta v najem pri Sv. Ivanu. Izvedbe: Sv. Ivan Via Linke 571 Trst.

LEPA, vili slična hiša s gospodarskim poslopjem, njivo, vrtom, malim sadnim vrtom, vinska trta, voda pri hiši, pripravno za vrtnarijo, lesnega trgovca ali gostilno, se prodaja, eventualno z vsem pohištvom. Pisati F. Kmet, Trbovlje 2, Jugoslavija.

KUPUJEM cunje, železo, papir. Molino grande 20 Babič.

GOSPODIČNA, resna, želi znanja z resnim, izobraženim gospodom od 29 let dalje. Ponudbe pod «Bogdanica» na upravništvo.

OKOLICANOM naznanjam, da imam zalogo vseh mrtvaških potrebščin po najnižjih cenah. Milič, Prosek.

TRTE cepilene, bele vrste in sadna drevesa se dobijo pri trtnici Ivan Fortič, Presejce, p. Komen.

SIVILJA A. Bizjak se priporoča cenjenim damam. Gre tudi na dom. Tor S. Pietro 1/I.

UCENEC se sprejme v trgovino jestvin Piazza Oberdan št. 5.

KMETIJA, ki redi 5 goved, v vasi Nasirc se prodaja s hišo in gospodarskim poslopjem. Pojasnila daja Luka Mihalič, Draga 5.

HIŠA z dvema stanovanjema, vrtom in hlevom se prodaja v Rojanu, Molini 750.

KROGLJE iz ameriškega lesa prodaja Cebul, Via Ruggero Timeus 7.

ŽELEZO, baker, svinec, kosti plačujem po najvišjih cenah, Brajčič, Via Tesa 16.

TRTE cepilene in sadna drevesa se dobijo pri trtnici Ivan Fortič, Presejce, p. Komen.

PROSTOREN konjski hlev se da v najem na glavni cesti Greta Zgornja 357.

Velika manufakturna trgovina z lastno krojačnico

ANDREJ MAURIČ - GORICA

Obiskujte edino le domačo tvrdko, ki ima v zalogi največjo izbero moškega in ženskega sukna, bombaževine ter tkanine vsake vrste, volne, zime, perja za blazine, odeje ter vse potrebno za novoporočence. — Nadalje ima bogato zalogo obelk, površnih jop, suknj in vsake mere in po najnovejših krojnih izgotovljene.

Največja izbira kož in izgotovljenih ovratnikov. (40) Postrežba točna.

ZAHVALA.

Povodom prebriske izgube ki nas je zadela s smrtjo našega ljubljenežega očeta

GREGORJA POVH

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se čutimo dolžni izreči tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin pokojnika. Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom dr. Renatu Gandusio in Ettore Levi, ki so skušali rešiti pokojnika smrti, vsem darovalcem vencev in vsem onim, ki so spremlili pokojnika na zadnji poti.

TRST, dne 24. februarja 1923.

Rodbine Povh, Pestel, Kaučič, Dujmovič.

Rodbina Kuhelj-Berbuč.

vse pomanjkljivosti vseh drugih potez. Težko spoznamo, da je spodnji del obraza proti bradi bradi nekoliko prenežen, da bi tvoril pravo sorazmerje z zgornjim. Njen nos ne tvori čiste orlovskoga loka, njene ljubke, občutljive ustnice v nervoznosti rahlo drhtijo in kadar se smeje, se ji dvigajo na eni strani nekoliko navzgor.

Z živahnim vtisom, ki ga je vzbujala privlačnost njenega obraza in glave, mehki izraz njenih potez in priprosto njeno obnašanje, se je mešal drugi vtis. Za trenotek se je zdelo, da ji nekaj manjka, takoj nato pa se je zdelo, da je ta primanjkljaj v meni samem in da me brani, razumeti jo, dasi bi jo drugače lahko razumel. Najbolj protivno pri stvari je bilo to, da se je zdel ta vtis najmočnejši tedaj, ko sem si bil najbolj svest privlačnosti in harmonije njenega obraza in sem bil po temni slutnji neke nepopolnosti zbežan, česar si nisem mogel nikakor razjasniti.

Ni čudno tedaj, da sem bil nekoliko nemiren, tako da sem na besede, ki mi jih je izrekla gospodična Fairlie meni v pozdrav, zmedeno odgovorjal. Gospodična Halcombe si je razlagala to kot hipno zmedenost in nerazpoloženje in je predlagala, naj napravimo mal izlet.

Sedli smo zato z dobro gospo Vesey na odprt vrt in smo se odpravili skoro za tri ure. Na našem povratku sem pustil damama, da sta sami izbrali kraj, kjer bosta prihodnji popoldan ob moji prisotnosti slikali.

Skladbe za salonski orkester. «Struna», oddelek «Glasbene Matice» v Mariboru, izdaja zbornik za salonski orkester (flavta, violina I. a, violina II. a, violončelo, bas, harmonija, klavir in udarala). Skladbe so večinoma tako aranžirane, da se jih lahko proizvajajo tudi z manjšoasedbo. Muzikalije se razporejajo le proti gotovini ali postopnemu povzetju. Naročila sprejema «Glasbena Matica», oddelek «Struna» v Mariboru, SHS.

I. serija: 1.) V. Parma: Mandolinata iz opere «Stara pesem», cena 12 din.; 2.) V. Parma: Ljubavni dvospjev iz opere «Caričine Amaconke», 12 din.; 3.) V. Parma: Petrogradska pesem iz opere «Caričine Amaconke», 12 din.; 4.) V. Parma: «Moj ideal», valčekova pesem iz opere «Caričine Amaconke», 12 din.; 5.) V. Parma: Balkanska koračnica, 12 din.; 6.) V. Parma: Overtura k operi «Caričine Amaconke», a) za salonski orkester 30 din., b) za violino in klavir (violino obligato ad libitum) 16 din.; 7.) O. Dev: «Pastirica», idila, 15 din.; 8.) M. Schönerr: «Iz slovanskih krajev», valček, 18 din.; 9.) K. Mašek: Barkarola, 12 d'n.; 10.) I. Muhvič: «Ispod Tatre», koračnica po slovanskih napjeva, 12 din.

II. serija: 11.) Ant. Foerster: Slovenska slavnostna koračnica po narodnih napjevi, 13 din.; 12.) A. Gervais: «Bosanska Saloma» (Cergo moja), Foxtro, (gori navedena zasedba, vrh tega Clarinetto in Cornetto ad libit.), 15 din.; 13.) V. Parma: «Bela Ljubljana», valček po slovanskih napjevi, 20 din.; 14.) Jos. Verbič: «Plininski pozdrav», koračnica, 13 din.; 15.) I. Muhvič: «Tko pjeva, zlo ne misli», karšik (gori navedena zasedba, vrh tega Tromba C ad libit.), 22 din.; 16.) V. Parma: «Zvezda Primorja», koračnica po slovanskih napjevi (poklonjena ustanoviteljcu «Strune» gosp. Al. Križiču), 13 din.; 17.) Jos. Verbič: «Večerno žuborenje», valček, 18 din.; 18.) A. Gervais: «Iz veseloga Srema», potpourri (gori navedena zasedba, vrh tega Clarinetto in Cornetto ad libitum), 22 din.; 19.) R. Lubas: «Slovo», koračnica, 13 din.; 20.) V. Parma: Fantazija iz opere «Ksenija», 30 din.

III. serija: 21.) I. Muhvič: Vjenac slavenskih napjeva, 30 din.; 22.) V. Parma: Parafraza o A. Nedvedovem zboru «Nazaj v planinski raj», 16 din.; 23.) A. Gervais: «Jadranska barkarola» po motivima A. Hajdriha «Jadransko morje», 14 din.; 24.) M. Zmagič: «Ob Soči», četorka po slovanskih motivih, 16 din.; 25.) V. Parma: Overtura k narodni igri «Rokovnjači», 28 d'n.; 26.) M. Schönerr: «Bratci veselji», koračnica po slov. motivih, 13 din.; 27.) H. O. Vogrič: Odlomki iz burke «Moč uni forme», 30 din.; 28.) M. Rožanc: «Karneval», koncertna koračnica, 14 din.; 29.) F. Šidák: Katica srbskih pjesama, 32 din.; 30.) V. Parma: «Triglavske rože», valček po slovanskih napjevi, 26 din.

DAROV

Mesto cvetja na grob pok. Gregorja Povh daruje Colja Just Lir 25.— za «Solsko društvo».

Ob priliki zadnjega glasbeno-dramatičnega večera MDP — Sv. Jakob so preplačali vstopnino: g. Štrancar Herman 2 L, Urbančič Marijan 5 L.

Ker se ni mogel udeležiti večera, daruje g. Omerza Ivan 10 L G. Emil Sušnik L 18 Dijaški Matiči. Vsem srčna hvala!

MDP — Sv. Jakob. Gosp. Petek Martin daruje L 10.— «Solskemu društvu».

Nekateri učitelji in prijatelji so nabrali v počastitev spomina pok. Ivana Sancin L 35.— za Solsko društvo v Skednju. Denar hrani blagajnik.

V počastitev spomina g. Ivana Mankoč, daruje dr. Starč s soprogo 50.— L. za Dijaško podporno društvo. Denar hrani blagajnik.

Na svatbi gdne Ivanke Dietrich z gosp. Fortunatom Kurnik se je nabralo v Postojni 150 lir za Sol. društvo z motivacijo: Vse li vsi smo darovali

V spomin Ivanke Dietrich-Kurnik dali Solski družbi mili Nam, drugi naj bi sledili, Na svatbah enako storili.

Ker je bil denar poslan na upravo mesto «Solskemu društvu», se je objava tako zakasnila, kar naj blagovolijo cenjeni darovalci oprostiti.

Iz Ajdovščine smo prejeli 270 lir 10 st. kot čisti dobiček mladinske prireditve dne 6. januarja 1923, pri kateri so sodelovali združeni domači pevci in dramski dileti naraščaj. — Srčna hvala vsem!

Na požorišču sofijskega gledališča

Po katastrofi ljubljanskega gledališča v devetdesetih letih minulega stoletja, preko za nas, Tržačane, nesrečnega leta 1920, ko nas je nemila usoda oropala Talijanskega hrama, ni jugoslovanska dramska umetnost doživela tako hudega udara, kakor te dni, ko je požar skoro popolnoma uničil gledališče v Sofiji, to najskrajnejšo točko slovanske dramske umetnosti na vzhodu Evrope. Baš malo dni pred to nesrečo je Sofija imela v gosteh zastopnike vseh slovanskih gledališč, ki so prišli na slavo 65-letnice danes uničenega gledališča. Pri tej priliki se je povsod zapazilo, da so bolgarski igralci posebej posebno pažnjo svojim tovaršim iz Jugoslavije. Bolgarski igralci so pač prepricani o težki nalogi, ki jo imajo v Jugoslovstvu, prav tako težki, kakor so jo imeli ostali jugoslovanski igralci. Na njih je, da razširijo in dokončajo zedinjenje jugoslovanskega plemena, a predvsem, da delajo na srbsko-bolgarskem pomirjenju.

Se nekoliko dni pred začetkom teh slavnosti je bil povabljen iz Beograda načelnik prosvetnega ministrstva Brano Nušić — jasno znamenje, da se bolgarski igralci ne mislijo ustaviti pri samih čustvih, ampak da bodo tudi s konkretnim delom prinesli veliko idejo na polje racionalnega programa. Svečanosti same so bile skozinskož prožete veselovskega bratstva in tak pečat nosijo na sebi tudi sprejete resolucije.

Vse slovanske države morajo izdelati s sodelovanjem igralcev zakone za gledališča.

Treba je takoj pričeti delo za ustanovitev vslovankega združenja igralcev, ki bo s svojimi denarnimi dohodki izdajalo ilustriran gledališki almanah. Z ozirom na jezik, v katerem naj bi bil pisan ta almanah, se sicer ni še končno sklepalo, vendar pa je prevladovalo mnenje, da bo to ruski jezik in poleg njega še kak drugi slovanski jezik. Sklenjeno je bilo, da se bo vršil tretji kongres slovanskih gledališč v Pragi. Sledit so nekateri sklepi, ki se tičejo le ožjega sodelovanja bolgarskih igralcev z njihovimi tovariši v Jugoslaviji, o medsebojnem izmenjavanju gostovanj in uprizoritev v prvi vrsti slovanskih dramskih umotvorov. Poleg splošnega banketa je prosvetni minister priredil posebno pojedino na čast igralcem iz Jugoslavije. Povsod se je pogrešala navzočnost igralcev iz Rusije.

Kot predstraža proti turskim navalom se je zamogla na Bolgarskem dramska umetnost uveljaviti šele v drugi polovici minulega stoletja. V tistih letih je Meisner, Ceh po rodu in učitelj v malem bolgarskem mestecu Sumenu zbral okoli sebe nekoliko bolgarskih narodnikov ter z njimi uprizorjal manjše igrice. V prvo je bila uprizorjena komedija «Mihaj», ki jo je Meisner sam prevedel iz grškega jezika. Ojunačen po teh uspehih se je napotil Meisnerjev tovarš Vojnikov v Brailo na Rumunskem, si ustanovil diletanško družbo ter pričel prirediti pred tamošnjimi stevilno bolgarsko naselbino redne gledališke predstave. Inteleženca je tu šele začela spoznavati pomen gledališča za politično in kulturno vzgojo narodov. Vojnikov pa se ni zadovoljil z rednim gledališčem in poklicnimi igralci. Iskal je tudi pisatelje, ki bi pisali bolgarske igre ter tako nagovoril trnovskega nadbiskupa Drumena, da je v kratkem času izdal prvo bolgarsko dramo «Ivanko, ubijca Arsena I.» In teh potkusov se je potem v letu 1883. odprlo v Plovdivu prvo stalno gledališče pod vodstvom Ceha Voračaka, profesorja na tamošnji gimnaziji. Družbi je bilo ime «Suza i Smijeh». Od tu se je ta družba preselila 1888. leta v bolgarsko prestolnico Sofijo, kjer si je zagotovila tudi pomoč kralja Ferdinanda, ki je oskrbel nekoliko prevodov nemških in francoskih veseloiger. Te igre so bile takrat mnogo igrane, bodisi ker je primanjkovalo poklicnih igralcev, ki bi lahko igrali vloge težkih dram, bodisi da so se laskale bolj okusu občinstva, ki ni imelo še nikake vzgoje za gledališče. Pravi gledališki repertoar so prinesli šele okoli leta 1890. ruski igralci.

Ti so takrat seznanili Bolgare z deli velikih mož. Gogolji in Ostrovski sta prišla do velikih časti, medtem ko je zanimivo ugotoviti dejstvo, da se svetovni klasiki, kakor Shakespears, Schiller, Goethe, Moliere in Voltaire niso mogli na Bolgarskem nikoli udomaćiti, akoravno se je kralj Ferdinand trudil, da bi seznanil vsaj razumnostjo posebno z nemško književnostjo. Ibsenove drame so pa doživele tu velike uspehe.

Tako je slo navzgor to gledališče krepkih korakov. Na povabilo kralja je prišel iz Zagreba Adam Mandrovič ter vodil deli časa režijo gledališča. Sezidalo se je gledališče, na katerega odru so nastopali igralci, kakor Andrija, Fijan, Dragutin Freudenreich in Sofija Borštnik-Zvonarjeva. Mandrovič je sledil v režiji slavni češki igralec Smaha, ki je ostal na svojem mestu do nesreče teh dni.

Tako je hotel slučaj, da je Ceh zaključil dobo temeljev bolgarskega gledališča, kakor jo je bil Ceh započel.

Gospodarstvo

ITALIJANSKA TRGOVSKA IN PLAČILNA BILANCA.

Po mnenju vidnih italijanskih gospodarstvenih politikov se bliza italijanska plačilna bilanca bolj in bolj izenačuje med aktivno in pasivo. Toda gotovo ne obstoja v nobeni drugi evropski državi toliko razdalja med trgovsko in plačilno bilanco kakor v Italiji. Medtem ko je pri trgovski bilanci — presežek uvoza nad izvozom zelo velik, kljub temu, da se je trgovska bilanca nekoliko zboljšala, se opaža pri plačilni bilanci, da je skoraj popolnoma izenačena z drugimi viri. Najvažnejše postavke v aktivni italijanske plačilne bilance tvorijo pošiljave izselencev, dohodki od tujkega prometa, dohodki od založb tujega kapitala itd.

Profesor Federico Flora je sestavil sledečo pregledno tabelo glede plačilne bilance za dobo od januarja do avgusta v l. 1922. (Omeniti pa je treba, da so številke, ki se tičejo uvoza, posnete po statističnih podatkih, medtem ko slonijo druge številke na cenitvi).

Italijanska plačilna bilanca (v milijonih lir)

Dolg	Terjatev
Uvoz 9.927	Izvoz 5.602
	Pošiljave izselencev 981
	Troški tujcev 2.000
	Razne postavke 1.344

9.927 Vseled omejitve izseljevanja v Zedinjene države, ni pričakovati, da bi v bodoče pošiljave izselencev narasle. Zato bi se moglo doseči nadaljnje zboljšanje plačilne bilance samo potom zboljšanja drugih dveh postavk, namreč s povečanjem dohodkov od tujkega prometa in od založb tujega kapitala.

Pomen tujkega prometa za Italijo se lahko presodi po dejstvu, da so dohodki, ki jih je donosil v l. 1922., popolnoma pokrivali izdatke, ki jih je imela Italija za uvoz 20 milijonov kvintalov žita iz inozemstva. Tujski promet je torej eden glavnih stebrov gospodarske moči Italije. Vseled tega se težko razume, zakaj je vlada smatrala za dobro izdati ukrepe, s katerimi se uvažajo gotovi pogoji za prebivanje tujcev v Italiji in se poostreje dolžnost prijavljanja pri oblastih. Kar se tiče privabljanja tujega kapitala, bodi omenjeno, da je uradni list italijanske vlade objavil te dni naredbi, s katero se dovoljujejo nekatere olajšave glede davkov za posojila.

Trgovska bilanca se, kakor rečeno, počasi popravlja. V prvih devetih mesecih l. 1922. je znašal uvoz Italije 11.156.500.000 lir (v isti dobi l. 1921. — 13.165.500.000), medtem ko je znašal izvoz v omenjenih dveh dobah l. 1922. in 1921. — 6.207.000.000, odtodno 6.019.000.000. Prebitok uvoza nad izvozom je znašal v prvih devetih mesecih l. 1921. — 7.145.600.000 lir, a v prvih devetih mesecih l. 1922. — 4.949.600.000 lir.

Kakor v trgovski in plačilni bilanci, se opaža par znakov zboljšanja tudi v položaju italijanskih državnih financ. Posledice varče-

vania in skrbovanja indetkov se sicer še ne ne dejo oceniti z ozirom na svoj pomen za celokupni državni proračun, toda številke o iztirjevanju davkov v preteklem letu, ki so bile sedaj objavljene, kažejo, da se v tem oziru ni bati posebno velikega nazadovanja niti v letošnjem letu, kljub temu da odpadejo letos izredni dohodki od davka na vojne dobičke, dalje od davka na povečanje davka na kruh. V zameno pa se zdi, da se je podhaja za odmero davkov znatno razširila ter da se je izpopolnilo tudi njih iztirjevanje.

Dohodki v davkih so znašali v drugi polovici lanskega leta 120 milijonov več nego v isti dobi predlanskega leta, toda v mesecu decembru l. 1922. so bili za 18 milijonov manjši nego v decembru l. 1921. To padanje, ki je začelo v zadnjem mesecu lanskega leta, bo ostalo celo letošnje leto, toda na ta način nastali primanjkljaj se bo gotovo izravnal potom varčevanja.

Številke o italijanskem državnem dolgu, ki jih je te dni objavil uradni list, kažejo tudi na tem polju par znamenj boljšanja. Bilo bi preobširno, ko bi hoteli navajati tozadevne številke. Naj zadostuje valed tega, ako omenimo, da zavzemajo obresti državnih dolgov na Francoskem v l. 1922./23. mnogo večje razmerje v celokupni svoti državnih izdatkov nego v Italiji. To razmerje je znašalo v Franciji 64%, a v Italiji 38%. Položaj je še povoljšnejši na Angleškem, kjer znaša odtodni delež 37%, in v Zedinjenih državah, kjer znaša 31%. Ako se pa vzame v ozirom samo tekoči dolg, potem vidimo, da je v primeri z l. 1914. italijanski državni dolg narasel v vzemirliji meri, česar ne more ublažiti niti okoliščina, da je medtem padla vrednost lire. Tekoči dolg je namreč poskočil od 989 milijonov v l. 1914. na 36.211 milijonov v l. 1922.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, 24. februarja 1923

ogrške krone	0,65.— 0,75
avstrijske krone	0,0290 0,0310
češkoslovaške krone	61,50.— 61,55
dinarji	20.— 20,40
leji	10.— 10,50
marke	0,09 0,0950
dolarji	20,65.— 20,85
francoski franki	125,75.— 126,25
švicarski franki	390.— 394.—
angleški funti papirnati	97,75.— 97,95

Tečaj:

Jadranska banka	100
Cosulich	338
1 almatia	374
Cerofinich	1325
Libera Triestina	400
Lloyd	1405
Lussino	630
Martinolich	125
Oceania	120
Premuda	375

Kmetijska zadruga v Trstu

Via Raffineria 7

opozarja svoje cenj. odjemalce na ravnokar dospe a semena zelo ugodnih cen: detelja, redkev, pesa, špinača. Razpolaga z raznimi travami, vsemi drugimi semeni in umetnimi gnojili. — Sprejema naročila za semenski krompir, trte, žveplo in galico. (85)

Zaloga pohištva

ANTON BREŠČAK

Gorica, Via Carducci št. 14

(prej Gosposka ulica).

Doma kar manjka naj pregleda vsak — vse naj napiše si pri dnevi luči — omare mize, stole, posteljnjak — in vse kar rabi sploh v domači kući. — Kar manjka, to mu preskrbi Breščak — štiri-najst številka ulica Giosue Carducci.

Prodaja cementa

tovarne «CEMENTI DEL FRIOLI» — Videm

Naročila vagonov sprejema

«FORT» dr. z o. j. Trst, Via Cesare Battisti 2, I.

Prodaja na drobno (58)

Via Valdirivo 30, skladišče, levo.

ČEVLIJARNICA

MICOLICH

Trst, via Udine 32 (vogal L' Ariosto)

(prej Belvedere)

Izbera moškega, ženskega in otroškega obuvala. Sprejema naročila in popravila. Lastna delavnica. — Usnje zajamčeno. Cene nizke. Postrežba točna.

Dr. Kaiser-Jove

Prsne karamele

z jelko

najboljše sredstvo proti kašlju, prehlajenju, hripavosti, za odrasle in otroke

ima v zalogi

Lekarna v Vipavi

Zavitek L. 2.—

— ZAHTEVAJTE NH POVSODI! —

Dr. Cicero Michelangelo

ZDRAVNIK

Sprejema: v Postojni (Vila Jurca) 9-12; 6-7 pop.; v Sv. Petru n. Kr. št. 65 2-3 pop. razen nedeje; v Razdrtem št. 41 4-5 pop. razen nedeje; v Kačji vasi ob nedeljah 2-3 pop.

Nujni obiski v okolico z lastnim avtomobilom. (67)

Ivan Mihelčič

Trst — Via S. Francesco šte. 10 — Trst kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine kakor tudi stare nerahljive stroje in kotle in jih plačuje po visokih cenah. (39)

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa in emailirane prosti.

TRST — Piazza San Giovanni 1

Srebrne krone in zlato plujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

Krone, goldinarje plačujem po najvišjih cenah kakor vsi konkurenti

Zlatarna, Trst, Ponte della Fabbra 1 (Piazza Goldoni)

Pozor na domačo tvrdko!

FRANC SAUNIG, Gorica, Gosposka ulica sedaj Via Carducci št. 25, naznanja slavnemu občinstvu, da ima veliko izbero živahnih strojev več vrst za krojače, šivilje in čevljarje iz najboljših nemških tovarnen, katere jamči 10 let.

Dalje velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. — Ceniki na zahtevo poštne prosti. Lastna mehanična delavnica. (61)

TVRDKA GELOSA BENIAMINO & FIGLI

POHIŠTVO

lastnega izdelka v vsakem slogu. — Velika izbira popolne opreme za hiše, pisarne in gostilne. Brezkonkurenčne cene

Trst — Viale XX. Settembre 35 — Trst

(palača Eden)

Telefon 34-34 bis

(87)

Telefon 34-34 bis

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Vogal via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11

izvršuje vse bančne posle.

Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje jugoslovanske krone. — Izvršuje nakazila SHS kron v Jugoslavijo. Sprejema SHS krone na obrestovanje po dogovoru.

Vloge na knjižice v Lirah obrestuje po 3 3/4 % netto

Vloge na tekoče račune po 4 1/2 % Vezane vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.

Glavni sedež banke: LJUBLJANA.

Podružnice: Gorica, Maribor, Celje, Kranj, Ptuj, Brežice, Novisad, Sarajevo, Split, Metković.

Delniška glavnica in rezerve: Dinarjev 38.000.000.—

Tel. št. 5-18.

Urađuje od 9 do 12 1/2, in od 14 1/2, do 16.

Krone L 1.70, goldinarje L 4.50

Trst, Via Ponderes 6. I. nadstr. desno